Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0224

A belaruszi politikai foglyok romló helyzete, különösen Aljakszandra Pulinovics ügye

Az Európai Parlament 2026. június 18-i állásfoglalása a belaruszi politikai foglyok romló helyzetéről, különösen Aljakszandra Pulinovics ügyéről (2026/2766(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Belaruszról szóló korábbi állásfoglalásaira,

– tekintettel eljárási szabályzata 150. cikkének (5) bekezdésére és 136. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel 2024 januárjában őrizetbe vették a 16 éves Aljakszandra Pulinovicsot az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját ellenző graffitivel kapcsolatos „Fekete Fülemülék” ügyben, büntetőcellába helyezték, és megtagadták tőle a jogi védelmet és a szülői támogatást; mivel zárt tárgyalás során több mint 10 év börtönbüntetésre ítélték, és ezt követően felvették a „terroristák jegyzékébe”;

B. mivel Pulinovics esete jól szemlélteti, hogy a belarusz hatóságok a terrorizmus elleni jogszabályokat arra használják, hogy politikai okokból kriminalizáljanak fiatalokat;

C. mivel a Lukasenka-rezsim szisztematikusan elnyomja a politikai ellenfeleket, az emberi jogi aktivistákat, az újságírókat, a szakszervezeti aktivistákat, a diákokat, a nemzeti kisebbségeket és az alapvető szabadságjogaikat gyakorló polgárokat; mivel 853 politikai foglyot továbbra is önkényesen, embertelen körülmények között tartanak fogva;

D. mivel Dzjanyisz Ivasin, Pavel Belavusz, Ihar Alinyevics, Volha Majorava, Alena Lazarcsik, Aljakszandr Franckevics, Viktar Sznyehur, Eduard Babarika, Mikalaj Avtuhovics, Uladzimir Hundar, Irina Melher, a Rezanovics és a Korszakav család tagjai, Sztepan Latipov, Vjacsaszlav Areska és sok más esete jól mutatja az egészség súlyos romlását, valamint az embertelen fogva tartási körülmények, a

hosszan tartó elszigeteltség és a megfelelő orvosi ellátás megtagadásának pusztító következményeit;

E. mivel a belarusz büntető törvénykönyv 411. cikkét szisztematikusan alkalmazták politikai foglyok ellen, hogy koholt fegyelmi vétségek alapján önkényesen meghosszabbítsák bebörtönzésüket, létrehozva a határozatlan idejű fogva tartás és kényszerítés mechanizmusát; mivel 2020 óta több mint 80 politikai foglyot ítéltek el e rendelkezés alapján, közülük néhányat ismételten; mivel a 411. cikket arra használják, hogy a fogvatartottakat zsarolásnak vessék alá, arra kényszerítsék őket, hogy kegyelemért folyamodjanak a rezsimhez, propagandatevékenységekben vegyenek részt vagy együttműködjenek a hatóságokkal, és az említett cikk a pszichológiai kínzás és a politikai elnyomás eszközévé vált;

1. követeli Pulinovics és valamennyi politikai fogoly azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását, teljes rehabilitációjukat és jogaik teljes körű helyreállítását; ismételten megingathatatlan szolidaritásáról biztosítja az összes politikai foglyot és családjukat;

2. sürgeti a hatóságokat, hogy vessenek véget a politikai foglyokkal szembeni rossz bánásmód minden formájának, a teljes elkülönítésnek, az orvosi ellátás és az ügyvédekkel és családdal való kapcsolattartás megtagadásának, valamint a kényszermunkának, és vizsgálják ki az őrizetben bekövetkező haláleseteket és a kínzásokra vonatkozó állításokat;

3. határozottan elítéli belaruszok politikai indíttatású büntetőeljárás alá vonását, különösen kiskorúak, mint például Pulinovics bebörtönzését; elítéli a terrorizmus és a szélsőségesség elleni jogszabályokkal való visszaélést a háborúellenes megnyilvánulások, a fiatalok eltérő véleménye és az Ukrajnával való szolidaritás bűncselekménnyé nyilvánítása, valamint békés eltérő vélemények elnyomása érdekében, beleértve a fiatalok elleni súlyos vádakat is, hogy megfélemlítsék őket; felszólít a terroristák és szélsőségesek jegyzékeinek eltörlésére; sürgeti a belarusz hatóságokat, hogy tartsák be a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményt;

4. elítéli a belarusz büntető törvénykönyv 411. cikkével való szisztematikus visszaélést mint a politikai üldözés és a büntetés önkényes meghosszabbítása eszközét; felszólít annak azonnali hatályon kívül helyezésére; követeli az e rendelkezés alapján elítélt valamennyi személy szabadon bocsátását és teljes körű jogi rehabilitációját; mély aggodalmát fejezi ki azon mintegy 50 politikai fogoly miatt, akiket a 411. cikk alapján továbbra is börtönben tartanak fogva, és akik életét és egészségét súlyos veszély fenyegeti az elhúzódó fogva tartás, a magánelzárás és az embertelen és megalázó bánásmód egyéb formái miatt;

5. elismeri az Egyesült Államok arra irányuló törekvéseit, hogy biztosítsa a politikai foglyok szabadon bocsátását; hangsúlyozza azonban, hogy a fogvatartottak szabadon bocsátását a rezsim gazdasági túléléssel kapcsolatos aggodalmai ösztönzik, és azt nem kíséri olyan politikai átalakulás vagy reform, amely indokolná a kapcsolatok normalizálását; kitart amellett, hogy az összes politikai fogoly szabadon bocsátása és az elnyomás megszüntetése továbbra is a politikai párbeszéd és a gazdasági együttműködés előfeltételei; követeli, hogy vessenek véget a szabadon bocsátott politikai foglyok kényszerdeportálásának és hozzátartozóik elnyomásának;

6. sürgeti az EU-t, tagállamait és nemzetközi partnereit, hogy fokozzák erőfeszítéseiket valamennyi politikai fogoly szabadon bocsátásának biztosítása érdekében, beleértve a rezsim nagyköveteinek beidézését a foglyok állapotának és tartózkodási helyének megállapítása, a politikai foglyok ügyeinek nyomon követése és humanitárius vízumok kiadása érdekében, továbbá nyújtsanak rehabilitációt, valamint gyakorlati és pénzügyi támogatást;

7. felhívja a Tanácsot, hogy szélesítse ki, erősítse meg és szigorúan hajtsa végre a politikai indíttatású büntetőeljárásokért, elnyomásért és kínzásért felelős valamennyi személlyel és szervezettel szembeni célzott szankciókat;

8. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a Lukasenka-rezsim által elkövetett bűncselekmények dokumentálását, többek között az ENSZ szintjén is, és nemzetközi mechanizmusokon, többek között a Nemzetközi Büntetőbírósághoz Litvánia által benyújtott beadványon és vizsgálatokon, valamint a területen kívüli és egyetemes joghatóságon alapuló nemzeti eljárásokon keresztül növeljék az elszámoltathatóságot;

9. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az alelnöknek/főképviselőnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és Belarusz de facto hatóságainak.